

МЕДІА РЕФОРМА

НАД ПРОПОЗИЦІЯМИ ПРАЦЮЄ ЕКСПЕРТНА ГРУПА РПР

ГОЛОВНІ ЕКСПЕРТИ

**Ігор
Розкладай**

**Роман
Головенко**

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

- Центр демократії та верховенства права
- Детектор медіа
- Центр UA
- Інтерньюз-Україна

ПРОБЛЕМИ, ЯКІ МАЄ ВИРІШИТИ РЕФОРМА

Багаторічна стагнація і консервація українського медіа-простору, який було сформовано з архаїчної системи підконтрольного державного мовлення, державної і комунальної преси і, здебільшого, монополізованого олігархічного комерційного сектора електронних ЗМІ та преси, під час Революції Гідності яскраво показали необхідність проведення низки реформ. Ще з 2003 року Україна взяла на себе зобов'язання створити замість державного мовлення повноцінне суспільне мовлення з гарантіями політичної, фінансової і редакційної незалежності, провести «роздержавлення» друкованої державної і комунальної преси, запровадити ефективні механізми розкриття справжніх власників ЗМІ. Проте, всі спроби провести реформи закінчувалися або провалом на законодавчому рівні, або навіть не ставали предметом обговорення на сесіях Верховної Ради.

Розпочата 2014 року реформа в медіа-сфері дозволила ухвалити новий Закон «Про суспільне телебачення і радіомовлення» (з подальшими змінами), Закон «Про реформування державних і комунальних засобів масової інформації», а також зміни до низки законів щодо запровадження прозорості медіавласності. Крім того, було остаточно ліквідовано недемократичну інституцію — Національну експертну комісію з питання захисту суспільної моралі.

Ухвалені закони потребують належної імплементації на підзаконному рівні й на рівні фактичного виконання.

Так, у процесі імплементації реформи суспільного мовлення напрацьовуються проекти підзаконних актів, що регулюватимуть діяльність суспільного мовлення, а у зв'язку із саботажом з боку ДП «УСТФ «Укртелефільм» було ухвалено зміни до закону про суспільне мовлення, які змінює процедуру приєднання цього підприємства. Імплементація законодавства про роздержавлення преси і прозорість медіа-власності також виявляє непрогнозовані проблеми, які в майбутньому потребуватимуть коригування на рівні закону.

Проведення вищезгаданих реформ в свою чергу підтвердили необхідність розробки і ухвалення закону про регулювання електронних ЗМІ (про аудіовізуальні послуги), який має прийти на заміну застарілому закону про телебачення і радіомовлення, а також необхідність ревізії і, почасти, скасування законодавства, що регулює друковані ЗМІ. Розроблене понад 10 років тому і застаріле вже на той час законодавство гальмує розвиток новітніх форм доставки сигналу й надання додаткових послуг, як от відео-на-замовлення, інтернет телебачення тощо. Надмірна зарегульованість преси не дає відчутної користі, зокрема низка вимог під час реєстрації ЗМІ (наприклад, вказувати сферу розповсюдження, програмні цілі, передбачувані періодичність випуску) не відображає ані кількісний, ані якісний стан ринку.

Також потребує посилення роль ЗМІ під час виборів шляхом запровадження дебатних програм, зменшення політичної реклами та посилення факторів безпеки для ЗМІ й журналістів, зокрема відновлення превентивних механізмів щодо тиску на ЗМІ через позови з надмірними сумами «компенсації» моральної шкоди за критику в медіа публічних осіб.

ЦІЛЬ I

УТВОРЕНЕ СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНО ЙОГО НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ВІД ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

1

Розробити статутні документи ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» (НСТУ).
Рішення приймає: Кабінет Міністрів, Державний комітет з питань телебачення і радіомовлення.

2

Створити й розпочати діяльність незалежного суспільного мовника.
Рішення приймає: Кабінет Міністрів, ЦОБВ визначений КМУ.

3

Встановити ефективні механізми та належний рівень фінансового забезпечення суспільного мовлення, зокрема через виконання передбаченого законом обсягу фінансування НСТУ з державного бюджету.
Рішення приймає: Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Міністерство фінансів.

4

Посилити гарантії незалежності суспільного мовника через удосконалення законодавчого регулювання його діяльності за підсумками реорганізації НТКУ.
Рішення приймає: Верховна Рада.

ЦІЛЬ II

ДЕРЖАВНІ ТА КОМУНАЛЬНІ ДРУКОВАНІ ЗМІ РЕФОРМОВАНІ У НЕЗАЛЕЖНІ ВИДАННЯ

1

Завершити роздержавлення видань, які виявили бажання взяти участь у першому етапі реформи.
Рішення приймає: Кабінет Міністрів, Держкомтелерадіо, органи-засновники друкованих видань.

2

Удосконалити законодавче регулювання процесу роздержавлення преси в частині фінансування реформованих видань, їх організаційно-правової форми та ін.
Рішення приймає: Верховна Рада.

3

Забезпечити вчасне виконання другого етапу реформи — роздержавлення усіх решти державних та комунальних видань.
Рішення приймає: Держкомтелерадіо, органи-засновники друкованих видань

ЦІЛЬ III

ВПРОВАДЖЕНО ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ МЕДІА-ПОСЛУГ

1

Законодавчо забезпечити європейські стандарти регулювання аудіовізуальних послуг: прозорі правила ліцензування ефірного мовлення, повідомну систему для не-ефірного мовлення та послуг, порядок запровадження новітніх технологій та ін.
Рішення приймає: Верховна Рада.

2

Удосконалити підстави і механізм притягнення до відповідальності ЗМІ за порушення вимог законодавства чи ліцензії.
Рішення приймає: Верховна Рада, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

3

Встановити конкурсну процедуру формування складу Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення.
Рішення приймає: Верховна Рада.

4

Здійснювати громадський контроль над процесом впровадження ефірного цифрового мовлення.

5

Сприяти розвитку некомерційного мовлення з метою задоволення інформаційних прав громад та різних етнічних та соціальних груп.

ЦІЛЬ IV

ГРОМАДЯНИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ОБ'ЄКТИВНОЮ ТА НЕУПЕРЕДЖЕНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

1

Удосконалити норми законодавства щодо висвітлення виборів у ЗМІ: передбачити право безкоштовних дебатів, змінити роль ЗМІ як суб'єкта, а не лише платформи для поширення агітації тощо.
Рішення приймає: Верховна Рада.

2

Заборонити або суворо обмежити передвиборну агітацію (політичну рекламу) на телебаченні та радіо.
Рішення приймає: Верховна Рада.

3

Передбачити ефективні механізми протидії недобросовісній агітації.
Рішення приймає: Верховна Рада.

ЦІЛЬ V

ПОСИЛЕНО ГАРАНТІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МЕДІА ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

1

Узгодити норми законодавства щодо реалізації права на відповідь та щодо спростування недостовірної інформації у ЗМІ.
Рішення приймає: Верховна Рада.

2

Обмежити строк для подання вимог відшкодування моральної шкоди у дифамаційних справах.
Рішення приймає: Верховна Рада.

3

Підвищити ставки/розмір судового збору у справах проти ЗМІ до 10% суми позову.
Рішення приймає: Верховна Рада.

4

Скасувати законодавчі норми щодо впливу державних органів на діяльність ЗМІ, зокрема Закон «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» та Закон «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».
Рішення приймає: Верховна Рада.

5

Посилити правові механізми доступу до публічної інформації через розширення контрольних повноважень Омбудсмена та уточнення положень законодавства щодо визначення публічної інформації та її видів.
Рішення приймає: Верховна Рада.

6

Вдосконалити регулювання соціальної реклами з метою запобігання розміщенню під виглядом неї політичної або комерційної реклами.
Рішення приймає: Верховна Рада.

7

Створення на рівні закону ефективних механізмів щодо запобігання проявам мови ворожнечі у ЗМІ.
Рішення приймає: Верховна Рада.

ЦІЛЬ VI

ПРОЗОРА Й ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВЛАСНИКІВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1

Забезпечити регулярне оприлюднення інформації про власників та кінцевих бенефіціарів телерадіоорганізацій.
Рішення приймає: Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

2

Законодавчо забезпечити прозорість фінансів ЗМІ, деофшоризацію медіавласності.
Рішення приймає: Верховна Рада України.

3

Усунути прогалини законодавства, які дозволяють приховувати медіавласність.
Рішення приймає: Верховна Рада України.

Реанімаційний Паке́т Рефо́рм – найбільша коаліція провідних громадських організацій України, які об'єдналися заради того, щоби просувати та імплементувати реформи.

РПР ФУНКЦІОНУЄ ЯК КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ

72 НЕУРЯДОВИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ

23 ЕКСПЕРТНИХ
ГРУП

КОТРІ РОЗРОБЛЯЮТЬ, ПРОСУВАЮТЬ І КОНТРОЛЮЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ РЕФОРМ.
І КІЛЬКІСТЬ ГО ПОСТІЙНО ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ.

Наше стратегічне завдання – консолідувати зусилля громадськості, зробити її суб'єктом творення політики, гарантувати якість пропонованих змін, просувати та контролювати імплементацию реформ, а також інформувати про ці трансформації українське суспільство та міжнародну спільноту.

НАША МЕТА

ЗРОБИТИ УКРАЇНУ ДЕРЖАВОЮ, В ЯКІЙ:

- ✓ ДІЄ СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ, ДОБРОЧЕСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ПОЛІТИЧНА КОНКУРЕНЦІЯ;
- ✓ НЕМАЄ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ КОРУПЦІЇ ТА ЗЛОВЖИВАНЬ ВЛАДОЮ;
- ✓ КОЖЕН ГРОМАДЯНИН ЗНАЄ І МОЖЕ РЕАЛІЗУВАТИ СВОЇ ПРАВА;
- ✓ ВЛАДА, ПАРТІЇ, МЕДІА, НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ – ЕФЕКТИВНІ І ПІДЗВІТНІ ГРОМАДСЬКОСТІ.

НАШІ КОНТАКТИ

📍 м.Київ, вул.Ольгинська, 6, 2 поверх, оф. 21

✉ platforma.reform@gmail.com

☎ +38 067 401 20 48

🌐 <http://rpr.org.ua>

Європейський Союз

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

РЕАНІМАЦІЙНИЙ
ПАКЕТ РЕФОРМ